

پہل فہرست مودہی لایفٹ ممبر

دیک خراوی

محمد قزلبی

بغداد چاچخانہ ی

نجاح

۱۳۵۴ - ۱۹۲۵

ہر نسخہ امضای مؤلفی پبویہ بی

دزیہ تی یہ

نرخۃ ۴۰ فلسفہ

د لیسو الخلیف

دیاري

ته مه چل فه رموده ی پیغه بهره ته رجه مه کاردن
وشر حیشم، گوردي را ژلی کردن، ته ی ده م په دیاري بدر هاو
زوبانانم که بزانت آینی راست پایوی ته خاته سهر راسکي له
کوفتار وگردارا و نه یه وي پیاو بکا به به ده ژورترینی پایا به ی
مهر دایه تی. اومید ته کم به هره ی لی بیړی.

محمد قزلی

۱۱ جمادی الثاني ۱۳۵۴ ۱۵ ايلول ۱۹۳۵

ته مه وه ده رته خاتم نیشانان هی بوده رهینه ری فوړمو ده کان
د اراوه:

خ - بخاري، م - مسلم، ق - اتقايان، ح - احمد بن
حنبل، د - ابوداود، ت - ترمذي، ه - ابن ماجه، ن - نسائي
خد - بخاري في الادب، قمخ - بخاري في التاريخ، طب -
طبرني، خط - خطيب، هب - بهقي، عد - بن عدي

(١) عن عمر بن الخطاب رضي الله تعالى عنه قال: بينما نحن جلوس عند رسول الله صلى عليه وسلم ذات يوم اذ طلع علينا رجل شديد بياض الثياب شديد سواد الشعر لا يرى عليه أثر السفر حتى جالس الى النبي ص فاسند ركبته الى ركبته ووضع كفيه على فخذيه وقال يا محمد اخبرني عن الاسلام فقال رسول الله : الاسلام ان تشهد ان لا اله الا الله وان محمد رسول الله ، وتقيم الصلوة وتؤتي الزكاة وتصوم رمضان وتحتج البيت ان استطعت اليه سبيلا قال صدقت قال فمجبنا له يسأله ويصدق قال فأخبرني عن الايمان قال ان تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره وشره قال صدقت قال فأخبرني عن الاحسان قال ان تعبد الله كأنك تراه فان لم تكن تراه فانه يراك قال صدقت قال فأخبرني عن الساعة قال ما المسؤول عنها باعلم من السائل قال فأخبرني اماراتها قال ان تلد الامة ربها وان ترى الحفاة العراة رعاء يتطاولون في البنيان ثم انطلق فابث مليا ثم قال يا عمر أتدري السائل فقلت الله ورسوله اعلم قال هذا جبريل أنا كم يعلمكم ديني له عمري كوردي خطاب كبير راوده ته وه كهفه رمويه له ده ميكي

دا که له خدمت پېغه، بهر (ص) داندېشېوین ده رکه وت پیاوړیکي
 زور لباس سپي وه مودش هیچ توزي ریه ی پوره نه بو هات .
 دانیشت نه ژنوي به نه ژنوی پېغه مېره وه ناهه ردو ده - تي
 له سه ردو وړانه ی دانا وه کوتي نه ی محمد پیم بلی اسلام چي به
 پېغه مېهرص فرموي اسلام شاهدي دانه به وه ی که هیچ
 چشت ئی په رستن نیه مه که رذاتی خوا (الله) وه هم شاهدي
 دانه به وه ی محمد خوا ناردویه وه پېغه مېره وه نوښت کردن
 وه زکاة دان وروژر گرتن وحج کردنه نه که ربتواني - پیاده که
 کوتي راست نه که ی عمر کوتی تعجبان کرد که لیبي نه پړسي
 وتمدیني نه کا. له پاشان کوتی پیم بلی ایمان چي به : پېغه مېره
 فرموي نه وه یه باده ری بکهي به خوداوه ماشکه وکتیبان
 پېغه مېهرانی وه روژی زندو بونه وه وباده ري بکهي به قدرخیر
 ، گوت راست نه که ی کوتی پیم بلی احسان چي به ؟
 له ی نه مه یه خودای پېره رستی وه کوئمه بی بی ده تهمناي
 بکهي نه که رته تو نه ونه بیی نه و نه تو نه بی بی کوتی راست
 نه که ی . کوتی رژی زندو بونه وه که ی دي ؟ نه فرموي : من

له تو چلتر ته مه نازانم گوتي نيشاناني ویم پي بلي نه رموی ته مه به
که نیزه خانمي خوځي لي بيې وه پي خواس وړوتان شوانان بيبي
خه ريکي خانو دوروست کردن وه چي بلند کردن بين .

له پاشاړويي وه پيغه مبه لکه مي راوه ستاوه فه رموی ته عمر
ته زاني ته ۰ کي بو؟ کوتم خواو پيغه مبه ته زانن گوتي ته مه
چپرېل بو هات نو فير وېکاري وشوین ددینتان

لهم حدیثه وده ده رته که ري جوی په تي ایمان واسلام وده ته مه
ایمان راجعه به دل وده دون واسلام ایشي زمان وته نه چو نه که
ته مه کوتنی هه ردو شهادت وه نوېر کردن وه درژ وگرتن
وه زکات دان وه حج کردنه بو که سي که بتواني .

ایمان، دل گرتن و باوه ري به به خوداوه به دی (ماښکه)
وکتیباڼ و پیغه مبه راز وده روژی زندو بونه وه، وروا کردنه به ته مه
چا که ده نه راه وه خیر وشر به قدری خردایه

خ—ودا

خودا هم ذاته په که له روی زانینی زورو دا گیر وه نورانی

مي پايان هم عالمي به هه موره گډو ديشه وه لك وپوپ
دورست كړدو وه ريكي خستوو، وه هه موي له ژرفه رماني
وي دايه هه، رچون آره زوبه هه، لي ته سوديني .

بون وپيك هاتي هم عالمه بهم ده ننگي شيرين وه ريك
وپكي وه نظام جوان وبي وينه وه بهم هه مو سود ومناسقي بي
ته ژماره، دليلي آشكرايه له سه ربون ووجودي خوداوه توانيدي
كه وره ي وي كه به ره ژوري هه مو بووانيدانه .

يه كه تي ترتيب وه يهك كه دتي هه مولاده اجزاي عالم
وه په ي وه ست بوني اړيكه وه كه وره ترين برهاني يه كه تي
خودايه .

انسان له دورو ست بون وه په يدابوني خوي بهم جواني
ره ننگ وبالاوه بهم هه مو اعضاي ته ني كه هه مو هو شياران
له ردان وه دامادن له تي كه يديشتني خواصيان ، وه بهم
هه موسه رچارانه ي تي كه پديشتن وه زانين وه توانين بزوتنه، په ي
ته بابيه خوداوه ته زاني كه توانيدي كي زوركه وره وه بلاند
ته مي هيناوه ته سه رزه وي وه بوني بي به خشي وه .

ایمان و باور دي به خوداي ريك خه ری هم جهانہ (عالمه)
 وه سورپی ده ري هم چه رخه، سر شتي انسانه دلي له سه ری
 دورست کراوه هه میشه بوي لی ته دا ایتري پی ناوي دلیل
 وبرهان. هه موکه سر له تنکاني و گیراوي یاله خوشي وشانی
 خوی دلی دانی خوی بولای گه وره پی خواتی ته گاه،
 به ستراوي دلی خوی بو هم باره گایه ته زانی.

په ری (ملکه) سارنگه

په ری عالمیکی وونه، خواي مکه وره پی که یاندوبن
 بونيان که ته مانه ش له مخلوقاتي وین هه رچی نه زمانه-ان پی
 بکانه ی کهن وه هیندیکیان له ناوی خداو پنه مبه رانی دین
 و ته چن.

پینه مبر

پینه مبر، انسانیکه خوانا ردویه بو پی نیشاندانی خاق ریکه ی
 انی له دنیا و آخرت پینه مبه ران، له ناو کومه له ی بشر،
 پله کومامو سنای آموژ کاروان، ریکه ی چاکي و خوابه رستی

وه دل روڼي وپاك ده روڼي فيري مخلوق ته كه ت قانوني دل
چمپ كه به عدل و داد، بشري پي پښي دانه نين . هينديك له
پنځه مه ران كلاي خواوه كشي آسماني يان بوها تووه وگه وړه
تريني والله قرآنه به زباني عربي كه ټوي سبي گه وړه يي وبلندي
وسمادتي بشره تي دايه به عباراتي جوان او داروه شيرين .

روژي زندوبونه وه

روژي زندوبونه وه روژي كه كه خواپاش تيك چوني ته م عالمه
وه ويران بوني نظام دنيا، هه مو انسانان زندو ته كاته وړه له سهر
ايشي دنيا حسايان لي ته كيشي ، پياوي باش ته نيري بو
به هه شت پياوي خه راپ ناپاك ته نيري بوډوزوخ .

قدر

معناي قدر پاك هينان ډورست كردني عالمه له سهر روي
زانيني كون و نقشه ي پدشو . هه روه كو معماري دانا چلون له
پيشه وه ، ته ندازه و دوينه ي قصر ته كيشي وله ياشان به م جوړم

دور ستي ته کا خواش، له روی زانين وتر تبې له پشه وه داي ناوه
 ثم علمه وهدر ته خا وټه هي نې ته وجود . رَبِّ الْعَالَمِينَ

احسان

له پسيار كړدني احسان وهدر رته كه وي، كه احسانيش
 وه كو ايماز واسلام منظوره نابی له ده ست بچي به راستي احسان
 گيان عبادته، هه ركه سل له عبادتي خوي داخوي وايښي كه له
 به رده ستي خواراوه ستاوه وخوا آگراي له دل ودروني وي
 هه يه، به چا كي عبادت ته، كا وهه رچي پي ته وي به جی دیني
 عبادتي كه احساني تيدانه بي هيچ وپوچه له باش بوني نفس وده
 وده روژوري انسان سوديكې لی وه رنا گيري .

نیشانی روژي زندوبونه وه

مقصودله مه ي بر كه فهرموي كه نيز خانمي خوی به ولد يني ته مه يه
 كه وړه يي وېچر كي هل ته گيری و خویشی له ناودا ناميني به
 جوړي كچ، دايك خوي به خدمتكار راته گري، ومقصودله

خانو دورست گردنې شوانان ته مه په ده ست له چول نشي
ههله ته گيري و هه موکس آرزوي خانو دانېشن ته کا .

به هره ی ایمان

ایمان رباوه ری به خوارمه وانده ته وپی کوتوین سه رچاوه ی
هه موکه وره یی وبلندي وسماقمه بوانسانی ، ته بیت کیشنده ی
هه موخو ی باش و بلا و گردنې عدل و داد و راست گوئن ولادان
له خه راپه . ایمان به خواچر ای ناوده رونه وه رونی دله
انسان به وې ری راست و خوار له ژبی خویدانه یی نفس
ودلی پاک ته بی خوشه وستی دنیا زوری لی ناکاره دووای هو ی
نا که وې خه ریک ته بی ووه ی بلندي به بی کیشی ته ووه ی
پستی به خوی لی لادا .

ایمان به خوا ، حقیقتی ژبن و پیاوه تی له پیاو ته گه یه نی
و خوشه وستی و راستی و بی باکی و آزایی له ناردل دا
ته روئی نی .

پیا و مؤمن له هېچ چشت نا ترسی چونکه په نای هه یه وده دلی

آرام بووه به به سترانه وهی به باره گمای خواوښه زانی مردن
دهرچونه له جیکه يک بوجی گه يه کي خوشتر .

پیاوښتون ، به راټي پیاوی خوايه ته توانی له جی خواي
دانشی خلیفه به بي له سه رزه وی بانک بکا بوگه وره بي
وښه وانه ي عزتی نفسیان تیدایه .

ته وکس ایماني نه بي پیاوښي يه ، گوشتار وکرداري جی
باوه ري نییه ، خوشه ویستی بوکس نییه له خهراپه وضرردان
دریغی نا کلمه گه رله عقوبتي حکومت بترسی .

پیاوښي ایمان ترسه نوکه ، له هه رچی یته به رده بي له انسان
وزنده ور ودا روبه رده ترسی . وه چونکه سعادت وخوښی
هه رله دنیا دانه بیني له مردن زورته ترسی وه له دوا که وتي شهوت
خونا گیري ته وه له گه وره بي نفس روښه چه رخي .

ایمان وباوه ری به روژي زندوبونه ، وه ، سرشتي انسانه
وله سه ری دورست کراوه بویه هه مو بشر له گه ل ته مه که
جوین له آووخاک وجی يه ک دلان واجمعیان هه يه له سه ر
ته مه که ررژیکي ترهه يه پاش ته م دنیا به .

ایمان و باور دي به خوا و روژي زندوبونه وه انسانی له سهر
 شویڼ انسانی راته گرن واداري ته کڼ به مهې به هره بهري له
 کمالی خوي . پیاوړې ایمان به هره نایڼي له مزایای انسانی
 وه کوجانه وه داني ترچه ندر وژي له م دنیا یه داته مېي و نه روا
 به لکي به د به خت تره له به زحمت و زوري بتر که نه ي یني .
 ایمان به خوا وه روژي دووایي جکه له مه ي که به جې هیناني
 حق یه نده گي تیدایه ، بورا وه ستاني کومه له ي بشری وه را گرتي
 خوشه ویستی و تیکه لی و پایه دار کردني عدل و دادله نار عالمدا
 زورني ویسته ، که هیچ کومه له به ي خوي ایمان ناميني
 وایستوار نابی .

عن ابی رقیه تمیم بن اوس الداری ان النبی صلی الله علیه وسلم قال (الدين النصیحة قلنا لمن قال لله عزوجل ولکتابه وأرسوله ولائمة المسلمين وعامتهم م له ابو رقیه تمیم کوردی اوس داری گیر راوه ته وه که پیغه مبه ر (ص) فهرمویه : دین پاک بونه . گوتمان له که ل کچی فهرمویه : له که ل خوا وکتیب و پیغه مبه ری ، وامام پادشای مسلمانان له که له هه مو که سی تر .^(۱)

(۱) آشکرایه ایمان و باوهری به خواوه ته مه که نه رآ گاداره به هه مو چشتی انسان وه له سه رهه موئیشان تولی ته داته وه ، سه رته کیشی به پاک بون و خالص بون له که ل هه رچی له دهره وهی انسانه وه پی یه وه په ی وه سنی هه یه . وه له ناودلا تی که ییشتنی پرسیار لی کراوی (مسئولیت) په یدانه کا . له پاکي وتی که ییشتنی پرسیار لی کراوی ، له سه رانسان واجباتیک په یدانه بی که نه بی هه میشه له پش چاوی بی وه به چی یان یینی نه ام واجباتانه هیندیکیان راجعت به خوا

عن معقل بن يسار ان رسول الله (ص) قال : ايما وال ولي شيئاً من امري فلم يصح لهم ويجهد لهم كمنصيحته وجهده لنفسه كبه الله تعالى على وجهه يوم القيامة في النار . طب (۱)

هه رکس ايشی کي پی ته سپڙ راڻي له ٿيڻ شان اُمت من

وهنيديکيان راجس به کومه له، واجب خوايي، ايمان و باوهری به به
خوواگه وره يي وي وه شهرم وحيالي کردنيه وه باوهری به
پيغه مبه رانيه وه شوين که وتنيه - انه له هه موايشان وه کتيب
خويندنه وهی خوابه و خواباش کردن و گيان چاک کردن لهم رووه
که ته و فهر موبه .

واجب کومه له پی، کوشش کردنه بو پیک هيناني ته بي
گه وره يي اُمتي پی په يدا ته بي، له ريك خستني دلان وه بلا وکردني
زانين وعدل و داد وه مه دوم آشا کردن به حقوق وهده ستي
دامادان گرتن وه کومه که کردن به پادشاه ريکهي راسناوه وادار
کردني مه ردومه به بي باکی وه آزايي وراست گويي وخورا
گرتن له ته نگه ناند .

(۱) هه رکومه له يه کپا کي وراستي له ناو پياو ايان داپايه دار

وه باكيان له گڼل نه كار كړو ششيان بونه كاود كوپاكي و كوشش
له ايشي خوي دا ، خواښه وي بڼه سهر رودانه خاته آگرې
دوزه خه وه .

﴿٤﴾ عن ابي موسى قال رسول الله (ص) المؤمن لله مؤمن كالبنيان
يشد ببعنه بعضاً . ق

مؤمنان وه كو بناوان په كتر تونده كڼ . (١)

وايستوار بوبه جوړې كه هه ركاميك ايشيكي حكومتې پې بسپېرې
ومفهريمانيكې كه وړه يا چوك پې واگوزار بگرې ، زوربه
راستي وه دور ستي وه كوايشي خوي ، پيكې پېني وچېي به جېي
بكا ، هم كومه له په هه مياشه له بلندي وه كه وړه پې دانه بن
كه س ناتواني زوريان لي بكا وه ته كه رناباكي و فريب و خيانت
له ناويان دار بو چكه له عذابې روژي زندوبونه وه دوچارې نه مان
وه ژيرده ستي قوميكې ترته بن .

(١) انسان له ناوهم عالمه دا جوې بوته وه به مه كه ناتواني به
ته نها بڅي وه پې وي سته به تيكه لي له كه لده سته په له هاوالاني

⑤ عن انس بن مالك قال : رسول الله ص لا يؤمن احدكم حتى يحب لاخيه ما يحب لنفسه. ق/ هيچ كه سي كه تان ايمان دارنا بي تاواي لي دلي كه نه ي بوخوئي بي خوشه بي بيه بو براي مسلمانيشي بي خوش بي (۱)

خوږ تابه هه مولايي پي وي ستي هه مولايك بينن وه هه مو
له كاري يه كتر به هر هه رن وټه بي هه ريه كه له ناو كومه له
خويا ايشي وكاري بښي كه سودوبه هر هه بوواني تر بي ته ناټه
ته بڼه داري بي خپل ټول بي بېردي ؛ بويه پښه مېر تشبېه مؤمنان
فرموده ؛ ديواري خانو ، يعني هه ريه كه ته بي پي وي ست
بي وه ساختمان كومه له توندېكا وه دياره كومه له واي ته بي
عدل رداد وبرايتي له برابه ري قانون و آزادي تيدابي كومه له ؛
زوري وخوږه زور گرتن وبې انصافي تيدابي وه كو خانوي
شكست وايه زوټه روخي .

۵ (۱) انسان، شارستانی به ته نها ناتوانی گوزه دان بکائه
پهوی کومه لکوتی کلی هارالان که به ه مویان مایه ی ژبانی

(۱) عن ابي هريرة ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده والمؤمن من امنه الناس على دماءهم واموالهم . ح ت ن
 لا چه سنی پیا (۱) و (۲) کلا
 مسلمان گئی که مسلمانان له زو بان و دهستی ده رچن وه مؤمن
 کسی که به ردوم نه وی به امین بزانی له سه رخوین و مالیان (۱).

خویان سازبکن . وه اشکرایه ویک که وتن وتی که لی انسانان
 نه که ده به سته کړ زور تو نديان له ناوانه بی نه بیته مایه ی فساد وه به
 گزیه کاچون هر که س ده ست ثباتو بچری حق ی ی کی تروه
 زورلی کردنی له مال وآبرووا زوردار بی زور نه خوا . وه لی
 نه که ده به سته گي بو به خوشه وستی و براده ری آسایش له ناویانا پاه
 دار نه سی وه کو برابانی ناو مالیکي نه ژین هه مولا بو خوش کردنی
 جی ووطن نه کوشن، دینی اسلام له به ره نه مه اُمّی خو ی دعوت
 فرموده به خوشه وستی یك تر تا کو نه له ی اسلام تیک نه جی
 وه اجزای له به ره نه یك نه پچرین .

(۱) ایمان و باره ری له نار دلانی که یشتن به لی پرسی نه وه ی
 به یداته کانا هیل ی پیاو بو لای خه راپه وده رد دانی خلقي بجی وه

(۷۰) عن عبدالله بن عمرو بن العاص ان رسول الله ص قال : اربع من كن فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه خصلة منهن كانت فيه خصلة من النفاق حتى يدعها اذا حدث كذب واذا وعد اخلف واذا عاهد غدر واذا خاصم فجر . ق

چو وارخوه نه له هه ركه ساي نه ومنافقي خالصه وه هه ركه سايه كيك له واي تيايي خويه كي دوروي (نفاق) تيايه بي تالاي نه دله خوي : نه كه رگوته بگريزيته وه درو بكاره نه كه روهده بدا به جي نه هيني و نه كه رپه مان بدا به سه ري نه باره نه كه در دو شمنايه تي بكنا نازالي .^(۱)

هه موكه س دور و نزيك زه نكي ن و بقير له زوبان وده ستي ده رته چي وبه راستي و پاكي له گهل به نه گاني خواهه بزويته وه وه سر و ماليان ده ستي زوري وي نا گاتي جوين نادا پاش پله گه . قصه ناهيني وه نابا زور نا كا فيل و فريبي گه رايان نه و تي گه ييشته له نادل ناوي بي راستي نيه .

(۷۱) نه بي پي واي پاسه وان له سه ردل و زوباني

عن ابی هريرة ان رسول الله ص قال . لا تحاسدوا ولا تناجسوا
ولا تباغضوا ولا تعادوا ولا يبع بعضكم على بعض وكونوا عباد الله
اخوانا . المسلم اخو المسلم لا يظلمه ولا يخذله ولا يكذبه ولا يحقره
التقوى ههنا (ویشیر بیدیه الی صدره ثلاث مرات) بحسب امره
من الشر ان يحقر اخاه المسلم . كل المسلم على المسلم حرام دمه
وماله وعرضه . م- (*) رولتم

آوات پیک مه خو وازن و فیلی لیک مه که ن و کینه مه کیشن
وه پشت تیک مه که ن و به سه ریه گک تراهه فروشن نهی به نده
کمانی خوا بینه برا . مسلمان برای مسلمانان زوری لی ناکا دپه ستی
ناکاره دروئی له که ل ناکا و به سوکی نا گری .

هه یه نه بی خو بکیر یتهدله دروئی شرطي و بی په یمانی که
نه مانه مایه سوکی و بایه ی په ستی انسان و پیاوی جوانمیر له درشمانا
یه تیشاخو را نه گری جوین نادا و گوته هه ل نابه ستی (بهتان ناکا)
وه هیچ له نه ندازه ده رنایچی .

٨ (*) دینی اسلام، نه یه و ی له ناپه یرد وانی خوی پایه ی یه که تی
دامه زرینی وله ناریا نازور تونده سته کمی بی ، وه به گژ

پاريزله خوا ديره دايه (ده ستي بوسينه ي راداشت) به سه
 بوياوله خه راپه نهمه براي مسلمانان خوي سوك بكا هه موچشتي
 مسلمان له سه ر مسلمان حرامه خوين ومال وآبروي .

(۹) عن ابن عمر ان رسول الله ص قال: افضل المؤمنين احسنهم خلقا. الحاكم
 كه وره تريني ايمان داران، خوش خوتريني وانه. (*)

يهكاته چن وخوين وآبروي يه كه نه ريزن وه نه مه ي مایه ي نيوان
 ناخوشي وتيك چونه نه كه ويته ناويان تا كومه له يان له به ريهك
 نه رازی زوربه كه رده ي يمین . كه زار او ده ره رقي كيشه
 بوله ناويانا وه له يه كه دل پيس بو ، نايين وده له سه دروي
 زه وي هل نه گيرن .

نهمه كه نه رموي پاريزليره دايه، تي گه يانده كپا كي وراستي
 وله خواترسان به دل وده رونه، ايتر به نويز وروژوي روتيني
 كيان وروح نديه، بيا و نه بي دلي خاوين بي وروناك به جوړي
 به چراي دله وه به ريداروا خوله ايش وكاري به زيان لادا
 ۹ (*) خوي باش سه نكيني وه گرانديه له آره زواناره آراي
 وجوا نميري يه وه زانيني به ري چونه لهم دنيا يه دا .

عن شداد بن اوس قال رسول الله ص الكيس من دان نفسه وعمل
لما بعد الموت والعاجز من اتبع نفسه هواها وتمنى على الله الاماني ح
به هوش که —یکه نفسی خوئی په رود رش بد له مردن بترسي ،
داما دکه —یکه ده شوین خواسته ی نفس بکه وي وه آره زووان له
خوامخوazi (*)

خوی باش را کرتی ه، مو هیژانص (قوی) له ټه ندازه ی
کمال و بهر یی راستاچونه که پیا وزور خور وه ډن بازو توندوتیژ
وه بی هوش وتیژ روڼه بی، خوبه زورته کړي له کيل مه ردوم
گرځ روو بی مبالات نه بی چاک ه —تی ه دانیشی وترسه نوک
و بی دل ودورو وراست شیر ه وه نه بی : له ه موچشتان
ټه ندازه را کړي و باش بزویته وه و باش بزانی څي که سی
ټه مازي نه بی باجانه وه دیکي خویري یادرونده ی کي ماره

(*) پیاوی به هوش وزاناه مه یه ه مو هیژانی (قوای) خوئی
له ټه ندازه را کړي ، پایش بو نفس بهر لانه کا وه شوین
آره زووان نکه ږي کیان و روح په روه رده بکا له —هر روی
نیکه یشتن وه نفسی خوي باش بکا که —هر کړشي نه کله اندازه
وله روی پیاره تی خواسته ی خوي پیک بیږي .

(۱۱) عن وابصة بن مبدل قال ائيت رسول الله (ص) فقال جئت
تسأل عن البر؟ قلت نعم قل استفت قلبك البر ما طمأن
عليه النفس وطمأن اليه القلب والاثم ما حاك في النفس وتردد في
الصدر وان افتاك الناس وافتوك . ح

له رابصه کوري معبري کير او ده ته وه که گو توبه هاتمه خدمت
پيغه به به ري فهرموي هاتوي له چا کهي نه پري؟ گرتي به به لي
فهرموي له دلي خوت پرسه . چا که نه مه به دلت پي آرام يده
وه گونا نه مه به له دلا نه بزوي وه دي و نه چي هه رچه نه
جويوت ره و ابديرن . (*)

که به به ي که خويان خوي چا که نه کار نفسي په رورده نه بي
هه ميشه دامار له چه نيک نفس ده رنا چي به که ييشتن به هه
آره زو آره زوي تري بو په ييدانه بي وله به دبه خيتدانه ميني .
(*) خوا که انساني دورست کردووه پرله آزوآره زو وه هين
وهوش پي دراو که به به دلي به که ويته به ري خه ريکی کردني بي
خواه چا که پاخه راپ ، دليکيشي (وجدان) داوه تي که نه تواني
به وي چا که جوي بسکاته وه وه بيکا وه خه راپهش بزاني خوي

(۹) عن ابي هريره ان رسول الله (ص) قال لا يدخل الجنة من لا يامن جاره بوائفه . م- مسلم
 واهل بيته
 ناپيت به به هه شتي كه سي كه هاوسايه ي آسوده نه بي له
 آزاروي . (*)

نیشی

لی دورخا چونکه دل ، له ایش چاک و باش آرام نه بی وگوشاد
 وده ایشی خه راپ ته نگ نه بی وه ویک دی هوش مه ندان گو تو بانه
 پدش هه مو توله ییک له سهر ایشان ، انسان بوخوی له ناردلی
 خویا توله ی ایشی خوی نه بیانی که له سهر فرمانی باش گوشاد
 نه بی وله سهر کاری خه راپ ته نگ نه بی وه بریندار . وه لی دل
 په ، وه رشی نه وی چونکی ته بی که لی ناپیاوان لیل نه بی وپس ،
 خه راپه ی لی نه بیته چا که وده کوته مانه ی دزی وری گری
 نه کن و خوشیان زور به آزا وگه وره و مه رده نه زان .

(۱۰) (*) هاوسایه حقی زوره وه کویه کیک وایه له پیاوان خانه واده
 نه بی آسوده بی له زار و زوبان وده ست و زوری انسان نابی پیاو
 بکزی ته وده ایش و کاری وه دروا بکه ووی چلون هال ده سی
 وده دانه نیشی چم نه خوا چم نه کا .

(۱) عن ابي سعيد الخدري ان رسول الله (ص) قال : من رأى منكم منكراً فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه وذلك اضعف الايمان . ح - احمد حنبل

هه ركهس له گئوه ئيشى ناشيرين وناهه موار بيدني ته بي به ده ستي زور بي گوار بي ته گهر نه ي تواني به زوبان ته گهر نه ي تواني به دل، ته مهش سس تريني ايمانانه .^(۱)

(۱) منكر، ايشى ناشيرين وناهه موار كه زبان كه به ني به نفس باي كه ييشتن يادين يا آرويا مال خراه اي به كه كهس يا اي كرمه له وه ته گهر ايشي وا كه ورم يا چرك له هه ركهس وه ده ركه وي، كه لانه چي، فاش ته بي وبلا و ته بيدته وه هه مو كهس پي گرفتار ته بي پهس پياو ته بي به را به ري ايشي و اسكا نه هلي پاره بگري . ته گهر به زور نه ي تواني، به تي كه ياندي مردوم و آشكرا كردني زياني له لاردني كوشش بسكا ته نا به دل پي نا خوش سي و د دوستي له گيل كه سي ئي كانه كا و خوي لي دور خاتوه .

له منكر وناهه مواره باره ري به بشتي هيچ وپوچ له دار

(۴) من علي اب رسول الله (ص) قال : المجاليس

بک

بالامانة. (خط)

خه ربونه وه له جي ~~دکلف~~ ~~کلف~~ نه بي له که ل راستي
ودورستي بي. (*)

وبه ردوئه مانه ي ناتوانن سود وقانز انجي بکه يهنن، و حکايات
درو، نه زانين وبي ايشي وصنه تي وته نه لي ودووا که وتني چشتاني
که هيچ به هره يان اي په يدانايي وئه مه که سي له شويي خوي
ده رجي يا فريبي مه ردوم بدا يا چشتي وا که ميشکي ووشک
نه کا بلا وبکا ته ود، نه مانه هه موئه بي لابرین نه مه که فهرموي
مس تريني ايمانه اشاره يه به مه که ايماندار نه بي حق نه شيريه وه
وه ترسه نوک نه بي.

۱۴ (*) چه ند که سيک که پي که وه دانستن له جي گه يي وه هه رجي
له ناويانا رابرد، نه بي ودده ري نه خن راستي ليک نه لين، هه رجي
له يک بي بينن وبي يهن نه بي کوي بکه ت، که بلا وکردني
نهم جوړه چشتانه نيشانه ي ناپياوي ونامه ردي وسوگي وبه د
نهادي يه.

(۱) عن عائشة قالت قال رسول الله (ص) انزلوا الناس منازلهم. م

هه موکه س له شوینی خویا دابنن. (۱)

(۱۶) عن علي بن رسول الله ص قال خيرکم خيرکم لاهله وانا خيرکم

لاهل ما اکرم النساء الا کریم ولا اهانن لا ائیم. بن عسا کر

باش ترینی ایوه باش ترینی ایوه یه بوژنی خوی وه من له هه. وتان

باش ترم بوژنی خۆم که وره یی ژنان وانا گری مه کهر پیاوی

که وره وه سوکیان ناکامه کهر پیاوی سوک (۲)

(۱) کوره یی وبلندی هه رکومه له به مه یه که هه مو ایشیان

ریک وپیک بی وله شوینی راست دابسودی ته مه ش نابی

مه که رکه هه رایش وکار به پیاوی خوی بسپیری وه هه

که س به ته ندازه ی هه گرتنی خوی فەرمانی پی واگوزار

بکری تانظام له ناواپه یدابی ته که رهه رکس له جی که ی

خوی دانه ندري، ته زانین وکینه و دو شته یی ته که ویته نارپان

وه له به ریه که ته ترازین ونامینن .

(۲) ژن، هاوالی پیاوه سه رمایه ی خوشی وه یاری ژینه ته یی

به شیرینی وکه وره یی پیارله که لی ییزو یته وه نابی سوک بکری

(۱۷) عن ابياس بن عبدالله ان رسول الله (ص) قال لا تضربوا اياه
الله (ج) - احمد بن حنبل

لی مه دهن له که نيزاني خوي. (۱)

(۱۸) عن عائشة ان رسول الله ص قال انما النساء شقائق الرجال . ح
ژنان نيزمه که رخوشکي دايکي وباوکي پياوان (*)

وبه خواري تهما شابکري . پايه ي خوشي نارمال چا که به
له گهل ژن وخوشه ويستن وباش را کورتیه تی وه کوپهغه مبه
(ص) له که ل ژناني خوی ته ي کرد .

(۱) انسان ته خريته سه دري راست وايشي باش کردن وتی که .
ييشتي فه رمانان به فير کردن وبه روه رش دن نه ک به لی دان،
ژنیش انسانه ناني لی بدري وه بخريته به رکوته ک ته بی آشنا بکري
به مه ي پی ويسته له ژينا وزور به چاوي شیرين نکا بدبردي .
(*) ژن وپياوهه ردو وه کويه کن له به ژن وبالاوهيز وتی که
ييشتن ودل وآر دزووان جو يبه تي يان نييه بويه خواش له فه رمانانی
خوياوه کويه کي دانارون شتيک ه ي ژن اي ژوره وه به پياوهي
ده ره وه . هه روه ک پياوته يه وي بو به هره بردن له هيزاني

﴿۹﴾ عن علی ان رسول الله (ص) قال تزوجوا ولا تطلقوا فان الله

يهمز منه العرش . عد

ژن یین وه به ره لایان مه کن که جوی بونه وه ی ژن ویاو
عرشی لی ته له رزی (*)

خوی په دورده بکری دی که ی که وده یی نشان بدری پی
بخویندري، ژنیش ته بی بهم جوړه آشنا بکری به وه ی پی ویسته
بوژان پی بخویندري دلی زندو بکری ، تاخو یری و په ست نه
بی، وه به چاوي سوک ته ماشا نکری . بلندی هره کومه له وه
ده سه ته له انسانان به بلندی ژنیانه که ژن خوي باش و تی
که بیشتی بو مند الی شي وا که وده ته کا وه سر رشته یی که وده
بون و بلندی یان ته داتی. ته لین باوه شی دایک بیشکی کومه له یه
﴿۱۰﴾ خواوای داناوه که بیا وژن به سه گیاره یه به یه کتر، بهم
به سه گیه پایهی خانه واده گی داته مه زری وه هه ردو خوشی
لیک ته یین . پهس پیاو ته بی ژن بونی وه نابی په یمانی خوي
زو پی چری ته بی هه ردو لاده ردی یه کتر هه ل کرن بو په یه

(ع) عن انس ان رسول الله (ص) قال : اكرموا اولادكم
واحسنوا آدابهم هـ

منالان تان خوشه ويست را گرن و خويان چا بگن .^(۱)

کردني خوشي خويان بکوشن . ژن وه لاغ نښه پيا وهه ردهم
آره زوي هيناهه وساري دامالي وه بهره لاي بکا سويند خواردن
به طلاق نيشانه ي سوکي و ناپيا وييه . و بوپايه دار بوني په یماني
ژن و ميردايه تي ، له پېشه ره هـ رد ولائې خوي يه ک تر بزاني
و چا ک ليک بگن تا گري ژن و ميردايتيان هل نه وه شي .

(۱) بلوک ته بي منالي خوی کور يا کچچ رپه رده رده
بکا و کار و کرداري باش وهه رچي پی دی سته له ژيانا فیريان بکا
هيزانی (قوی) تن و گیانیان به رز و توند بکا به بازي و ياري
و خويندن و خوي چاک آشا کردن تاپه ره بگرن له هـ ر پياره تي
و جوانمه ردي . منال ته بي خوشه ويستي دين و تارخ پيغه مېهر
و اصحاب و پېره و انيان وه گه وران ياد بډري تادور که وتن له
آره زوواني په ست وه دل لی دان بوگه وردي له پېشه ره بپيته خوی .
منال ته بي دلی زندو بکري که خوي به پرسيارلی کراو بزانی

عن عمرو بن سعيد بن العاص ان رسول الله (ص) قال :
ما نحل والد ولده افضل من ادب حسن . ت

نهې داوه چه ، باوگان ، منالي خويان باش ترله ادبي شیرين .^(۱)

له سه ره موایشان وگه وره کردني وطن وکوشش کردن له رڼي
بلندي ويدا بکريته سرشتي ته بې چاوي بکريته ره که دنيا زور چاک
تي نگا وه بې ويستي خوی وه ته وي له سه ريته تي له برابره نفس
وخزم وکومه له ووطن وخوا . بيزاني تووي آرايي ، سه نکيني
راست ره وي وخورا گرتن له ته نگا نندا بچين ري له دايـدا
نا گه وره بڼيه وه پياويکي راستي بي .

خوشه ويستي منالي ته مه يه وا گه وره بکري نه اينکي به ره لا
بکري وپاره ی بدريتي وه يا بوي بچي بيلدري .

، (۱) پياوړتيا انسان بلندي وي له سرجانو وه دی تر به ادب و خوی
په سه ند وډا گرتي هـ موهيزاني له شويني کلا که سه ر وخواړ
نـکـن . ته مه ش پیک نایامه که ره ياددان وفير کردني له منالي
که له پدشه وه پایي رد کردن بوگه وره يي ودخوش ، خـتي
وجوان میری راستي له دليا دابرژي وله سه ري که وره بڼيه ، پس

عن ابی رافع ان رسول الله ص قال : حق الولد علی الوالد
ان یعلمه الکتابه والسباحه والرمایه وان لا یرزقه الا طیباً . هب
باوک له سه ریه تی یومنالی خوئی ته مه فیژی نوسین ومه له
وتیر آویشتی بکاوه هه رپاکی (حلال) ده رخوارد بدا^(۱)

باوک ته بی هه میش له به رچاوی بی که منالی گه وره بیه له سه
شیرین ترخوان ته نامنال خویری ده ره چی وه کوجانه وه ری
ترچه ندروژی به ماندوبون لهم دنیا به دانه مینی وه ته روا .

(۱) به رته ری وخوش به ختی به زانین وهیزی لادانی شالاوانه له
سه روطی وبه په یدا کردنی مالی پاک وخوپاراستی له خواردن
وبردنی چشتی مه ردومه

ته بی باوک له بچوکی منالی خوی بخاته سه رری مه ردایه تی وه
ری وشویی پیاره تی پی نیشاندا وه ته وی له هه مولا پی به
کمال ته کایخاته دلی ، نوسین وه خویندن بوجل روئی وزانین
وپیگ هینانی پی وی ستان ورا گرتنی ایشی کرین وفروشتن
ومه له بویاری وبازی وه خویه راندنه وه له ته نهکانه دا . وه

۷۲ عن انس بن مالك ان رسول الله (ص) قال طلب الحلال واجب

على كل مسلم الديلمي

وه شوين که وتني مالی پي ره واله سهر هوموسلما نيکه. (۱)

هه رحى بههره ی هه یه پولاداني درشن، هه مويان نه بي به منال
ياد بدري

وايش وصنعی کشی فير بکري بوته مه بيته سهر مایه ی

بهري چون که پي بزي وده ست نه ابو مالی مهردوم

۷۳ (۱) انسان له لم دنيا به دابه سي مال ناژی وه مالش پک ناي به سي

کسب وايش که وابي پيارا سي بوروزي وه گیر خستن وخوله

دامادی ده رخستن ايش بکا خواهه رکزه خاته ژير بار منتي

مهردوم، چارله ده ستان به دبه ختي وفروته نييه. نه سي به هه

جور بي به ايشی کي پاك نان وه گير بخربه انسان هه روه ک

خوي يه کيکه له که ساني کومه له نه بي کسبیشی به کبک بي

له کسباني ناو وطنی

وه هه رایش وکسبی پياوخوی پی له ته نکانه ده رخا باشه

هیچ که مي تیدانيه. که مي له ته نيلي ويیکاري وچاوله ژير ياه

عن انس ان رسول الله (ص) قال من بات كالا من طلب
الحلال بات مغفوراً له . ابن عساكر

کەسێ شەوێ بە مەندوبی بە سەرانی لەشوی کەوتنی مالی گەوارا،
شەوێ بە سەر راها توو بە لی خوش بووای .^(۱)

عن ثوبان ان رسول الله (ص) قال من يتكفل لي ان لا يسأل
الناس شيئاً اتكفل له بالجنة . د

هەر کەس لە شـ...انی خۆی بگەری ئەمە نه خوازی چشتی
لە هەردووم، من لە شانی خۆم ئە گەرم بە هەشت بووی .^(۲)

(۱) سەرچاوەی خوشی و مەردا یەتی بوو انسان لەم دنیا یە دا،
ریک کەوتنی ئەوانە یە کە زنده گیان پی پەلکە دی وە پیاوی
لە تنگانه ی نه داری و ژیر باری دەر ئە خەن ئە مەش نا بی کوشش
ودو واکو تە ئیش و کسب ، بە جوری پیاو لە زوری کردن
ودزی و فیل و فزێب دور بی . خوا ی گە وەرە ئە م کوششی انسانی
بو روزی خۆی زوری خوشه وە دای ناو بە بە جی هینانی حقی
بە نە مکی و پەرستن . وە بە مە لە گونا هانی ئە بو ری .

(۲) خوا ی گە وەرە هە رو کو انسانی بە پی ویستی مایه ی زیان

عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : خيركم من لم يترك آخرته
لديناه ولا دنياه لآخرته ولم يكن كالا على الناس . خط
باش تريني ايوه كه سيكه روژي دووايي به جي نه هيلي بوروژي
پيشو (دنيا) وه روژ پيشوش به جي نه هيلي بوروژي دووايي وه نه بيته
بارله سهر مهردوم .^(۱)

له خوراك و پوشاك . . . دورست كردوه بهم جورده هين
وزاين وتووانينشي داوه تي كه بكوشي نه وي نه يه وي به زوري بازو
ساز و آماده ي بكا . خوچاوبه ره ژير نه كا به پارانه وه و خواستن كه سي
وابكا خوي نه شكيني نفسي خوي سوك نه كا . كه سي بكوشي
له ربي وه كير خستني روزي له دوستوري خواده رناچي جي
به هه شته .

(۱) خوالهم دنيايه دا ، انساني دورست كردوه بو آوه دان
كردن و به هره بردن له زه وي كه بيته جي نشين خوي (جاعل
في الارض خليفة) بوريك خستني شوين آوه داني و آسايستي
و نه بي له كه له نه مهش زور به خواشناسي و پاكي به ريدها بروا ،
وه به هه شتي به ما نه نه دا . كه واني كه سي كه هه رخه ريكي دنيايي

۷. عن الحسين بن علي أن رسول الله ص قال : طلب العلم فریضة
على كل مسلم . خط و مسلمة .

وه شوين گه وتی زانین له سه رهه مو مسلمانیکه . (*)

خواله بیرکا . وه یا که سی گوشه نوشینی بکا دورنی له سه ردوم
له وشوینی خوادا یناوه وله دوستوری وی دورن و گوناو بار
پیاو ته بی چاوله پیغه مبه ران و یاران یان بکا که چون هه ردو لایان
گر تو وه وه هیچ لایان به جی نه هیشتو وه .

(*) انسان ، بوخوشی و آسایشی زیانی له روزی پیشو و پاشی
(دنیا و قیامت) دای و یستی زانینه که به بی زانین نه خواته
نای و نه ته مه ی له سه ریه تی بو په رستی به جی دینی وه نه
ایشی و کار و نه به رابه ری دوشمی پی ته کری انسان و مک جان و هری
تر ندیه له خورا به ری بچی وله خویدا سلاحی لاردنی دوشمی
بیدیه ته مانه ی هیچیان بو پیک نایه به بی زانین که وای مه ردی دانا
هه میشه ته بی بکوشی زانینی که به هره ی بیدیه له دل زندو کردن
و به هوش بون و ته ی مایه بی بو آوه دانی وطن و بلندی کومه له
په یدای بکا و بلاوی بکاته وه .

۸ عن انس ان رسول الله ص قال: احبسوا على المؤمنين ضائمهم
العلم . الديلي

راگرن بومسلیمانان لی گوم بوی خویان که زانینه^(۱)

۹ عن ابن مسعود ان رسول الله ص قال: الناس رجلان عالم
ومتعلم ولاخير فيما سواهما . طب

انسان دو که سه : دانا و نه هم که سوه دوو ای زانین که وی و دهیچ
سودنیه له که سی ترا .^(۲)

(۱) چونکی هیچ چشت بو انسان به بی زانین پیک نایه له هه مو
بزوتنه وه وله ایشی هه ردوروژانی (دنیا و قیامت) پی ویستی
زانینه . که خوی باش په یدا کردن و خوا ناسین و په رستن ،
روزی په یدا کردن لادانی در شمن وه کوشش کردن له ری جوانی
وطن هه مویان زانینیان نه وی به بی وی ریک نا که وون له به ره مه
زانینی نا و نابه لی گوم بویعی مسلمان نه بی لای بکه ری هه رچی
سودی هه یه بووهی بیزانی وه گیري بخاران و سی .

(۲) جوی یه تی انسان له چشتی تر به هوش و تی گه ییشتنه وه
هه تاپا و به هوشتر پی پایه ی له مه ردایه تی دابلند تره . وم

۱۲ عن ابی هريرة ان رسول الله (ص) قال : الناس ولد آدم
وآدم من تراب . ابن سعد

مه ردوم هه، وله آدمهن و آدميش له خا که *

جگه له مه ژيان به بی زانين پلک نايه، به رزي و بلندي انسان به
زانيني پوخت و باشه که خوشي دل گوشادی کيان و خو جوان کردن
و آرايشي نفس به زانين وهوشه وه هه رچه ندمه ردبتر له خوي
وه هه رچي له ژيرچه رخايه بگيا، بلند ترو انسان تره که وابی انسان
نه بي خه ديکي زانين بي و بلاوي بکاته وه که سي نه مه ي نه بی
جانه وره چم به هره ي نيه .

له زانين ناژميرري نه مانه ميشک ووشک نه که ن وه کو
مه ته لو که (لغز و معما) يا وورد بوته وه له مه فلات زوبان ماضي
و مضارع و امري بوچ واهل که و تو وه زانيني که له سدره، مو
که سه زانيني خوا ناسين و په رستنيه تي وه زانين خواب
(اخلاق) و جغرافيا و تاريخ جي يان و که وران و ژمار و کيميا وه
زانيني به ري چون و فو زمان به سه ربردنه نه مانه هه مو که س
نه بی به ش به خوی بريکيان لی بزاني .

(*) نه فه ري انسان هه، و وه کويه کن که س له که س بتر نيه،

١٢٠ عن ابی هريرة ان رسول الله (ص) قال : من لم يدع قول الزور والعمل به فليس لله حاجة في ان يدع طعامه وشرابه .
 که سب که به جی نه هیلی گوتهی ناره و وایش ناهه موار ،
 خواهیچ نایه وی نان و آو نه خوا . (*)

هه موئه چنه وده سه ر آدم و بیچوی آدمیش نابی خوبه زور بگری
 نه بی خاکی بی و خوبه کم بزانی چونکه آدم له گل په یدابووه .
 وه به راستی به رته ری انسانان به پارزو خوی باش وزانینه ، نه به
 پشت و باوک و پایر .

(*) به هره له نویژ وروژو ، خواوه بیرخستن و خوگیژانه
 وه یه له آره زووان که پایا و خوتوند راگری له به رابه ری خواستهی
 نفسی بتوانی خووان خوی باش بکا شیطان هه لی نه سورینی .
 که سی نویژ وروژ و نه مه نده زوری نه بی له سه ری که پی له ناهه موار
 بکه ریه وه . چم سودی نابی له کردنیان و ماندوی خورایی
 پی نه بینی .

عن ابي الدرداء ان رسول الله (ص) الا اخبركم بافضل من
درجة الصيام والصلوة والصدقة ، اصلاح ذات البين فان فساد
ذات البين هي الخالقة . ح ، د

پیو بلم که وره ترله پایهی نویر و دروژوبه خشین چپی به ریک
خستنی مهردومه چونکه نیوان ناخوشی بهرباد دهره .^(۱)
عن ابن عباس ان رسول الله (ص) قال : لا صِرُورَةَ فِي
الاسلام . ح

ژن نهینان له اسلامانییه .^(*)

(۱) ریک که وتی فهرمانی کومه له ووطن بهسته یه به یه
که وتی مهردوم وریک که وتیان وه ته مکره ته مان ریک نه بن ،
هیچ خوئی و آسایش پیک نایه وه هه مو ایشیان تیک نه چپی
له به ریه که بلاو ته بن نامین . پی — او ته بی کیشه نه بلی له ناوا
تا کومه له ویک که وی . ریک خستنی مهردوم له نویر و دروژو
بخشش چاره که نهونه بی نه مانش نابن وه کومه له نابود نه بی .
(*) له ناو هیندیک له خودانی دینی تروایه خوبچرانه وه له کارو
کرداری دنیاوه که ناره گیری و خوشاردنه وه له مهردوم و ژن

عن عبد الله بن عمرو بن العاص ان رسول الله (ص) قال : ان
الله يحب ان يرى أثر نعمته على عبده . ت

خوایي خوشه که بدینی نیشانه‌ی چاکه‌ی خوی له سه رعبدی^(۱)

نه هینان و خوشی نه بردن له روزی پاک ، له خواشناسی و به جی
هینانی حتی په رستنه . وه دیاره تمش در چونه له وشوینه خواله م
هستی یه دا دیناوه که انسانی دورست کردوه به خاوه نی تن
و گیان وه بژن و پیاو و تهم هستی وزه وی و بی تی دایه دیناوه
بووه ی تهمان پیکه وه به ره ی لی بدین و پی به ری بچن وه زه وی
خوش بکن و آوه دان وه تهم که رگوشه گیری بکن تهمانه نابن
له بهر تهمه پیغمبر تهمه ی فرموده .

(۱) خوا که چاکه ی کرد له گل که بی به مال وزه نکینی تهمی وه

دهری خا . بوخوی و منالی خوش گوزه ران بن وه دهستی مردوم
بگری به داما و وه تیو و بی چیزان بنواری کومه ک بکابه
هاوشاران وه له ریگه ی بلندی وطن دریغی نه کا که تهمانه
سو پایی تهم به خششی خوایه . تهم که روانه کا پاره په رسته
وه نازانی بژی

عن خالد بن الوليد ان رسول الله (ص) قال : ارفع البنيان الى السماء واسئل الله السعة . طب

بلند بکه خانو بو آسمان وه له خواش بخوازه گوشادي .^(۱)

عن ابن مسعود ان رسول الله (ص) قال : الطيرة شرك ^{تخ} شوم گرتن ، هارال بوخوا دانانه .^(۲)

(۱) خوا که زده نگیني وخوشي دابه انسان، نه بي سوپاسي بکا.
زه وي آوه داز بکا وخوشي لي بدني ومله وریکه خواد این-اوه
گوشاديشي لي بخوازي . هه تازور تری بیه چاره وولی پاونانی
دل وده روئی بیه ستي به دنیا ویر وهوشی ته نگ کله سه ري .
نه بي بزانی له ده ست نه چي ، چاترين چشت په رستني خواجه
ودل پاک کردن وخوباش بون .

(۲) واهاتووه له ناوهينديک له نادانان که به بيستی کلمه
یه که وه يابه سه وه ري وه چشتي تر له ایش وفه رمان نه که رینه وه
نایکهن . کسی آره زوي جي يه کي آينه بجي به ريدا نه روا بالنده
هه له فرني که له پشه وه روپي بوايشه که نه رواپي چا که ، که
به پشته وه دارويي ، نه که ریته وه ناچي پي به ده . و نه مانه

عن انس بن مالك ان رسول الله (ص) قال : الصبر من الايمان بمنزلة الرأس من الجسد . الديلمي

خورا گرتن به چاو ايمان وه كوسه روايه به چاوتنه^(١)

هموله نه زانين كه انسان ناي باوه ري بييه له دهره وهي نه مانه كه خوا داي نادون كله نهاده وبونيادي خويانا يه كه تر نه كيشن وه بي يه كه پيك ناين (اسباب طبيعیه) هيچ چشي تر ايشي پي نه كرى يافهرماني پييه وه زوري گوراندي هه يه لهم ههستي يه دا. هه رگن خواها والى نيه وه نه مانه باوه ري پوچ وخوراين .
(١) خورا گرتن له تنگنا ناوه هل گرتني دهره دوكيشه وزوري ونه داري سهر چاوهي هه موخوي باشه ، كه كه ي وابو نه تواني خوله گوناهان وآره زوواني پهست بگيريه وه له ريگه ي كه وره يي هه موده ردي سهر قوت دا ، پياوي خورا گر آزا وبې باك وآزاد وداد خواه نه بي ، هه روه كوسه سهر سهر چاوهي تي كه ييشته ، خورا گرتنيش سهر چاوهي هه مو خوش به ختي وخوي باشه .

۳۸ عن الحسين بن علي ان رسول الله (ص) قال : من حسن

اسلام المرء تركه ما لا يعنيه . ح

له باش دینداری به، خوئی نه گه یاندنی چشتی که به کاری پیاری نایا. (۱)

۳۹ عن المطلب بن عبدالله ان رسول الله (ص) قال : الهوا والعبوا

فاني اكره ان يرى في دينكم غلظة . هب

بازي و یاری بکن. چونکه یم ناخوشه و ایزاندی له ناودینی

ایوه توند و گیری هه به. (۲)

(۱) هه رکاری به هره ی بوی پیاری تسانه بی ای خوئی یا ای

کومه له، نابی وه شویی بکه وی لی بکولیته وه وه کوزانین

هه ستان و دانشتنی وه پرسیاری ایشی دهره وه و ناو مال و منالی

که سئی کی تر، پیاو خوله م جورده ایشانه نه بی دور بکری .

(۲) انسان نه بی له شه و ورژیدا ده میك خو آسوده بکاوه

هه مو بیر و بهسته گمی دنیا له دل ده راوی له جی به کی خوش هه وای

تازه بخوا بازه و یاری بکا مشث و مالی خوئی بدا تاته ن و گیانی تازه

بیته وه و هیزنی تازه ی بیته بهر که دین نه به وی پیاو هه نهر مه نه

و آزا و تازه بی .

عن مسروق ان رسول الله (ص) قال: **حق بالمرء ان يكون**
في مجالس يخلو فيها ويذكر ذنوبه فيستغفر الله منها. هـ
 شیرینه بو پیار نه مه چهنه جار یك خواتنهها بکا و گوناها نی
 خوی بکاته بیر وله خوای بخوازی لی خوش بونیان. ^(۱)

(۱) هیچ گاه بو پیاوی شیرین تر و خوشتر نییه له ورده مه
 که له دلی خوی ده راوی مه موچشت وله بیر بسکا خوشی ورده رد
 به دلی پاک و روانک رو بکاته باره گای گه وره نی خوابه نده کی
 و دامای خوی بینی، و بخوازی قلمی به خشش به سه ر گوناها نیانی
 که سی شم ده مه ی بیه له شه و وروژا جاری هه میشه دل زنده
 و پاریز کار و گه راوه و نه بی له به سستی و به دی، و خوشه و یستی
 بلندی و گه ییشتن به انسانیتی راستی له دلی — ا — پهره نه گری،
 هه موگیانی نه ییته به هره بوخوی و مه ردوم و زیانی له ده ست
 و زوبانی دور نه بی.

کوتابو